

แนวคิดเกี่ยวกับกฎหมายกำกับการให้บริการโทรคมนาคมในประเทศไทย

นายศุภวัฒน์ มิ่งประเสริฐ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2538

ISBN 974-632-345-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I16752430

**CONCEPTUAL FRAMEWORK FOR REGULATING
TELECOMMUNICATION SERVICES IN THAILAND**

SUPPAWAT MINGPRASERT

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Psychology

Graduate School

Chulalongkorn University

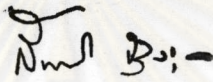
1995

ISBN 974-632-345-8

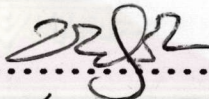
หัวข้อวิทยานิพนธ์ แนวคิดเกี่ยวกับกฎหมายกำกับบริการโทรคมนาคมในประเทศไทย
โดย นายศุภวัฒน์ มิ่งประเสริฐ
ภาควิชา นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ สุธรรม อยู่ไธธรรม

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

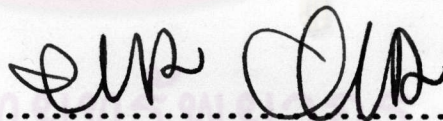

..... คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สันติ สุธรรม)

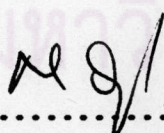
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

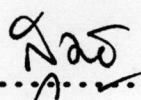
..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. บวรศักดิ์ อุวรรณโณ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ สุธรรม อยู่ไธธรรม)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. กิตติ อยู่ไธธรรม)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. สุเมธ วงศ์พานิชเลิศ)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ศุภวัฒน์ มิ่งประเสริฐ : กรอบแนวคิดเกี่ยวกับกฎหมายกำกับการให้บริการ โทรคมนาคมในประเทศไทย (A CONCEPTUAL FRAMEWORK FOR REGULATING TELECOMMUNICATION SERVICES IN THAILAND) อ. ที่ปรึกษา : อ. สุธรรม อยู่ในธรรม, 315 หน้า.
ISBN 974-632-345-8

การวิจัยนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและวิเคราะห์กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ โทรคมนาคมของประเทศไทยว่ามีความเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพปัจจัยทางสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีในปัจจุบันของประเทศไทยหรือไม่ อย่างไร

การศึกษาวิจัยจะ เน้นถึงแนวโน้มความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในระดับสากล โดยจะศึกษาถึง ปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ในภาคการให้บริการ โทรคมนาคม ผู้เขียน ได้ศึกษา เปรียบเทียบกฎหมายการให้บริการ โทรคมนาคมของประเทศต่าง ๆ เพื่อหาหลักกฎหมายที่ใช้ในการ ควบคุมกำกับดูแลการให้บริการ โทรคมนาคม นอกจากนี้ผู้เขียน ได้ศึกษามติหลังทางประวัติศาสตร์และ แนวทางของรัฐบาล ในการพัฒนาการให้บริการ โทรคมนาคมของรัฐบาลในปัจจุบัน เพื่อหากรอบแนวคิด ในการควบคุมกำกับดูแลการให้บริการ โทรคมนาคมที่เหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ของประเทศไทย

ผลการวิจัยพบว่า กรอบแนวคิดในการควบคุมกำกับดูแลการให้บริการ โทรคมนาคมของ ประเทศไทยในปัจจุบัน ใช้แนวทางการ เสริมต่อบรรทัดฐานที่มีอยู่และให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับ บรรทัดฐานทางด้านสังคม ซึ่งเป็นแนวทางที่ไม่เหมาะสมกับสภาพปัจจัยต่าง ๆ ของประเทศไทยใน ปัจจุบัน ในขณะที่ประเทศไทยยังไม่มียุทธศาสตร์การให้บริการ โทรคมนาคมแก่สาธารณะที่กำหนด ลีทึ หน้าที และประนีประนอมผลประโยชน์ของผู้เล่นทั้งหลายในระบบอย่าง เหมาะสมและเป็นธรรม เช่น ผู้ให้บริการ ผู้บริโภค และความยุติกันดีทาง เศรษฐกิจ

ผลสรุปของการศึกษาวิจัยได้ เสนอแนะให้ประเทศไทยควร จะกำหนดกรอบแนวคิดในการ ควบคุมกำกับดูแลการให้บริการ โทรคมนาคมใหม่ให้ เหมาะสมกับสภาพปัจจัยต่าง ๆ ในปัจจุบัน โดย วางอยู่บนพื้นฐานของข้อพิจารณา ดังนี้ คือ

1. จัดทำนโยบาย โทรคมนาคมแห่งชาติ
2. แบ่งแยกบทบาทในการควบคุมกำกับดูแลออกจากบทบาทการดำเนินการ ให้บริการ
3. เพิ่มบทบาทของภาคเอกชน
4. แปรรูปรัฐวิสาหกิจที่ให้บริการ โทรคมนาคม ในปัจจุบัน
5. บัญญัติกฎหมายการ ให้บริการ โทรคมนาคมแก่สาธารณะ

ภาควิชา นิติศาสตร์

สาขาวิชา นิติศาสตร์

ปีการศึกษา 2538

ลายมือชื่อนิติ สุธรรม อยู่ในธรรม

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C470828 : MAJOR LAW

KEY WORD: TELECOMMUNICATIONS/BASIC TELECOMMUNICATIONS SERVICE/VALUE-ADDED TELECOMMUNICATIONS SERVICE

SUPPAWAT MINGPRASERT : CONCEPTUAL FRAMEWORK FOR REGULATING TELECOMMUNICATION SERVICES IN THAILAND ADVISOR : SUDHARMA YOONAI DHARMA, 315 PP. ISBN 974-632-345-8

The purpose of this Thesis is to study the laws concerning telecommunications services in Thailand and to analyze whether those laws are suitable to the country's economic, social and technology development.

The author analyzes international trends and factors which are essential to bring about changes in any given society. Further the author undertakes comparative study of various foreign laws in order to determine modern legal principles governing telecommunications industry. The author also reviews current development in Thai government's policy and legislative history in order to ascertain appropriate framework for adopting regulatory regime most suitable to the Thai context.

The author finds that the present conceptual framework for regulating telecommunication services in Thailand has a built-in criteria and social priority that are not suitable for the current economic, social and technological settings.

Furthermore, Thailand does not have the public telecommunications law which establish rights and duties as well as conferring just and equitable benefit to those who are involved in the market such as providers of service, consumer and general welfare of the economy.

Most of all, Thai telecommunication laws maintain different and contradictory set of value judgment.

It is proposed that Thailand should set new conceptual framework for regulating telecommunication services that are in line with changes in social, economic and technological advancement. The new conceptual framework should be based on decisions of the following considerations.

1. establishing national telecommunications policy.
2. separating the role of regulator and operator.
3. increasing private participation.
4. privatizing the state owned enterprises (TOT and CAT).
5. enacting a public telecommunications law.

ภาควิชา.....นิติศาสตร์.....

สาขาวิชา.....นิติศาสตร์.....

ปีการศึกษา..... 2538.....

ลายมือชื่อนิติ.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงไปได้ด้วยดีด้วยความช่วยเหลือของบุคคลต่าง ๆ มากมาย ซึ่งหากไม่มีบุคคลเหล่านี้แล้วผู้เขียนคงไม่สามารถศึกษาวิจัยและจัดทำรูปเล่มวิทยานิพนธ์ชิ้นนี้ได้ ผู้เขียนใคร่ขอขอบพระคุณเป็นพิเศษกับ

คุณพ่อ คุณแม่ผู้ยอมอดทนส่งเสียลูกเรียนจนจบ ได้เกิดเป็นลูกคุณพ่อ คุณแม่โชคดีที่สุดเลย ครับ อาจารย์สุธรรม อยู่ในธรรม อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ทำให้ผู้เขียนรักที่จะเรียนนิเทศศาสตร์ ผู้ให้ความรู้และโอกาสที่จะได้รับความรู้ตลอดมา รองศาสตราจารย์ ดร. บวรศักดิ์ อูวรรณ โฉ ผู้ให้คำแนะนำอย่างดียิ่งในการจัดลำดับเนื้อหาและความคิดในวิทยานิพนธ์เล่มนี้ อาจารย์ ดร. กิตติ อยู่โพธิ์ และ อาจารย์ ดร. สุเมธ วงศ์พานิชเลิศ ผู้เสียสละเวลาให้คำแนะนำแก่ผู้เขียนด้วยดีเสมอ รองศาสตราจารย์ ดร. ไกรยุทธ ธีรตยาสินนท์ ช่วยปูพื้นฐานทางเศรษฐศาสตร์และให้คำแนะนำ ช่วยเหลือตลอดมา รองศาสตราจารย์ ดร. ชาดวี ศรีไพพรรณ ผู้ให้ความรู้และความเข้าใจที่ยิ่งขึ้นเกี่ยวกับโทรคมนาคม รองศาสตราจารย์ นิชัยศักดิ์ ทรวงูร อาจารย์ผู้ช่วยเปิดโลกทัศน์ และสอนให้เข้าใจการมองปัญหาต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี

อาจารย์อรพรรณ นิสัพัฒนา พี่สาวผู้แสนดีช่วยเหลือทั้งกำลังสมองและกำลังกาย อีกทั้งยังช่วยเตือนสติยามหลงระเริงและยามที่เหนื่อยหน่าย คุณรักบุญ คงสำราญ ช่วยจัดซื้อ จัดหาและให้คำปรึกษาด้านคอมพิวเตอร์ตลอดเวลา 24 ชั่วโมงเลยจริง ๆ คุณเฉลิมชัย กิกเกียรติกุล คุณบัณฑิตา พิษญากร และคุณเจนัฐ คันธสมบูรณ์ ยัลโหลปลอบใจยามค่ำคืน คุณสุกัธิมาณ ดัฒทรวงูล เพื่อน ๆ และน้อง ๆ ที่ศูนย์วิจัยกฎหมายและการพัฒนา ช่วยเหลือทุกอย่างด้วยดีเสมอมา คุณวัชรวิ วัชฎิทธิปราณี ช่วยแกะลายมืออันยุ่งเหยิงจนออกมาเป็นตัวหนังสืออันสวยงาม และทำยที่สุดขอขอบคุณเพื่อน ๆ พี่ ๆ และน้อง ๆ ทุกคนที่ข้าพเจ้าไม่สามารถกล่าวถึงได้หมดซึ่งได้ช่วยเหลืออย่างดีตลอดมา

ศุภวัฒน์ มิ่งประเสริฐ

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย.....	4
1.3 วิธีการศึกษาวิจัยและขอบเขตการศึกษาวิจัย.....	5
ก. วิธีการศึกษาวิจัย.....	5
ข. ขอบเขตการศึกษาวิจัย.....	5
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้.....	6
บทที่ 2 กฎหมายและแนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการโทรคมนาคม.....	7
2.1 ความนำ.....	7
2.2 กรอบแนวความคิดกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการโทรคมนาคม.....	9
2.2.1 ภาพรวมปฏิสัมพันธ์ (interaction) ระหว่างกฎหมาย เศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยี.....	9
2.2.2 การให้บริการโทรคมนาคมในฐานะกฎหมายเศรษฐกิจ.....	16

2.3 แนวความคิดและโครงสร้างการให้บริการ โทรคมนาคมในอดีต.....	22
2.3.1 แนวความคิดและบรรทัดฐานในการควบคุมกำกับดูแลการให้บริการ โทรคมนาคม.....	22
1. แนวความคิดและบรรทัดฐานที่เน้นความสำคัญทางด้านสังคม (social priority).....	22
1.1. แนวความคิดและบรรทัดฐานเกี่ยวกับการให้บริการสาธารณะ (public service).....	23
1.2. แนวความคิดและบรรทัดฐานเกี่ยวกับการให้บริการอย่างทั่วถึง (universal service).....	25
1.3. แนวความคิดและบรรทัดฐานเกี่ยวกับการอุดหนุนข้ามภาค (cross-subsidization).....	27
2. แนวความคิดและบรรทัดฐานเกี่ยวกับการให้บริการ โทรคมนาคมในฐานะ ที่เป็นกิจการที่มีการผูกขาดโดยธรรมชาติ (natural monopoly). ..	28
3. แนวความคิดและบรรทัดฐานเกี่ยวกับการให้บริการ โทรคมนาคมในฐานะ เป็นเรื่องของโครงสร้างพื้นฐาน (infrastructure) ในการพัฒนา ประเทศ.....	30
4. แนวความคิดและบรรทัดฐานเกี่ยวกับการให้บริการ โทรคมนาคมในฐานะ ที่เป็นเรื่องความมั่นคงของรัฐ.....	32
5. แนวความคิดและบรรทัดฐานในการใช้การให้บริการ โทรคมนาคมเพื่อ บรรลุวัตถุประสงค์ในการบรรลุนโยบายทางด้านวัฒนธรรม สังคม และเศรษฐกิจ.....	33
2.3.2 โครงสร้างและกฎระเบียบการให้บริการ โทรคมนาคมในอดีต.....	34
ก. โครงสร้างระบบการให้บริการ โทรคมนาคมในอดีต.....	34
ข. กฎระเบียบควบคุมกำกับดูแลการให้บริการ โทรคมนาคมในอดีต.....	37

2.4 การเปลี่ยนแปลงแนวความคิดและโครงสร้างการให้บริการโทรคมนาคม.....	38
2.4.1 แรงผลักดันที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี เศรษฐกิจ และสังคม.....	38
ก. การเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี.....	39
1. การย่อส่วน (miniaturization).....	39
2. การเปลี่ยนแปลงไปสู่ระบบดิจิทัล (digitalization)....	40
3. ผลกระทบโดยทั่วไปจากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีการย่อ ส่วนและการเปลี่ยนแปลงไปสู่ระบบดิจิทัล.....	41
ข. การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ.....	43
1. การเพิ่มบทบาทของแนวคิดพื้นฐาน และทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ ต่อระบบการควบคุมกำกับดูแลการให้บริการโทรคมนาคม.....	44
2. การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ.....	45
2.1 การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจภายในประเทศ...	45
2.2 การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ	46
ค. การเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม.....	47
2.4.2 ปัญหาและอุปสรรคของ โครงสร้างและกฎระเบียบควบคุมกำกับดูแลการให้ บริการโทรคมนาคมที่วางอยู่บน โครงสร้างแนวความคิด และปัจจัยต่าง ๆ ในอดีต.....	48
1. สภาพปัญหา.....	48
1.1 การขาดแคลนเงินลงทุน.....	49
1.2 ข้อจำกัดทางด้านองค์กร.....	50
1.3 การขาดความมีส่วนร่วมที่เพียงพอของภาคเอกชน.....	50

2. อุปสรรคของกฎระเบียบที่ควบคุมกำกับดูแลการให้บริการ	
โทรคมนาคมที่วางอยู่บนโครงสร้างแนวคิดและปัจจัยต่าง ๆ ในอดีต	50
2.1 ปัญหาขอบเขตการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่แน่นอน.....	51
2.2 ปัญหาแนวความคิดบรรทัดฐานที่ไม่สอดคล้องกับสภาพสังคม	
เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีในปัจจุบัน.....	53
2.5 แนวโน้มและความเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างและกฎระเบียบควบคุมกำกับดูแลการให้	
บริการโทรคมนาคม.....	55
2.5.1 แนวโน้มและความเปลี่ยนแปลงระดับภายในประเทศ.....	55
1. การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างและกฎระเบียบเพื่อบรรลุเป้าหมายกระตุ้น	
ให้เกิดการให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพของการให้บริการ โทรคมนาคม	
ขั้นพื้นฐานและการให้บริการ โทรคมนาคมเพิ่มคุณค่า.....	57
2. การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างและกฎระเบียบเพื่อบรรลุเป้าหมายการดึงดูด	
เงินลงทุนจำนวนมากที่ต้องใช้ในการปรับปรุงและขยายเครือข่ายการให้	
บริการ โทรคมนาคม.....	62
3. การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างและกฎระเบียบเพื่อบรรลุเป้าหมายการสร้าง	
ระบบและกระบวนการที่มีประสิทธิภาพในการกำหนดนโยบายและ	
กฎระเบียบควบคุมกำกับดูแลการให้บริการ โทรคมนาคมเพื่อสนองตอบและ	
ดำเนินไปในแนวทางเดียวกับแผนการพัฒนาระบบเศรษฐกิจและสังคมโดย	
รวมของประเทศ.....	64
2.5.2 ความเปลี่ยนแปลงระดับระหว่างประเทศ.....	67
1. อนุสัญญาโทรคมนาคมระหว่างประเทศ (International	
Telecommunication Convention).....	67
2. ปฏิญญาว่าด้วยการไหลเวียนของกระแสข้อมูลข้ามพรมแดน	
(Declaration on Transborder Data Flow).....	68
3 ความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ (General Agreement on	
Trade in Services).....	69

2.6 แนวความคิดและบรรทัดฐานที่ใช้ในการควบคุมกำกับดูแลการให้บริการโทรคมนาคมในปัจจุบัน.....	71
1. แนวความคิดและบรรทัดฐานที่เน้นหาสมดุลของเป้าหมายทางด้านสังคมและเศรษฐกิจ.....	72
1.1 แนวความคิดและบรรทัดฐานเกี่ยวกับการให้บริการสาธารณะ.....	73
1.2 แนวความคิดและบรรทัดฐานเกี่ยวกับการให้บริการอย่างทั่วถึง...	75
1.3 แนวความคิดและบรรทัดฐานเกี่ยวกับการอุดหนุนข้ามภาค.....	76
2. แนวความคิดและบรรทัดฐานเกี่ยวกับการให้บริการโทรคมนาคมในฐานะที่เป็นกิจการที่มีการผูกขาดโดยธรรมชาติ (natural monopoly).....	76
3 แนวความคิดและบรรทัดฐานเกี่ยวกับการให้บริการ โทรคมนาคมในฐานะเป็นเรื่องของ โครงสร้างพื้นฐาน ในการพัฒนาประเทศ.....	77
4 แนวความคิดและบรรทัดฐานเกี่ยวกับการให้บริการ โทรคมนาคมในฐานะที่เป็นเรื่องความมั่นคงของรัฐ.....	78
5 แนวความคิดและบรรทัดฐานเกี่ยวกับการให้บริการ โทรคมนาคมในฐานะที่เป็นการค้าบริการ (trade in service).....	78
6 แนวความคิดและบรรทัดฐานเกี่ยวกับการแข่งขัน (competition).....	81
บทที่ 3 ระบบกฎหมายการให้บริการ โทรคมนาคม เปรียบเทียบ.....	87
3.1 ความนำ.....	87
3.2 กฎหมายการให้บริการโทรคมนาคม (Telecommunication Law) เปรียบเทียบ.....	88
3.2.1 รูปแบบกฎหมายการให้บริการโทรคมนาคม.....	89
3.2.2 โครงสร้างและเนื้อหาของกฎหมายการให้บริการโทรคมนาคม.....	89
3.2.2.1 โครงสร้างตลาด.....	90
1) คำจำกัดความการให้บริการโทรคมนาคม.....	90
2) รูปแบบลักษณะโครงสร้างตลาดการให้บริการโทรคมนาคม.....	94

2.1 แนวคิดเบื้องต้น.....	94
2.2 การประยุกต์ระบบเศรษฐกิจที่เหมาะสม ต่อโครงสร้างตลาดส่วนย่อยของการให้ บริการโทรคมนาคม.....	96
2.2.1 การประยุกต์ระบบเศรษฐกิจที่ เหมาะสมต่อโครงสร้างตลาด การผลิตและขายอุปกรณ์ที่ใช้ใน ภาคการให้บริการโทรคมนาคม.....	97
2.2.2 การประยุกต์ระบบเศรษฐกิจที่ เหมาะสมต่อโครงสร้างตลาด การให้บริการโทรคมนาคม.....	99
2.3 รูปแบบและนัยในการแบ่งประเภทโครงสร้างตลาดย่อยใน ภาคการให้บริการโทรคมนาคม.....	105
3.2.2.2 บทบาทของสถาบัน (institutional roles) ที่เกี่ยวข้อง ในการควบคุมกำกับดูแลการให้บริการโทรคมนาคม.....	108
1. ขอบเขตอำนาจขององค์กรควบคุมกำกับดูแล.....	109
2. รูปแบบโครงสร้างและแหล่งเงินทุนขององค์กรควบคุม กำกับดูแล.....	112
2.1 รูปแบบขององค์กรควบคุมกำกับดูแล.....	112
2.2 โครงสร้างขององค์กรควบคุมกำกับดูแล.....	119
2.3 แหล่งเงินทุนขององค์กรควบคุมกำกับดูแล.....	119

3. ขั้นตอนกระบวนการตัดสินใจและอำนาจบังคับขององค์กรควบคุมกำกับดูแล.....	121
3.1 เป้าหมายและหน้าที่ขององค์กรควบคุมกำกับดูแล...	122
3.2 กระบวนการตัดสินใจขององค์กรควบคุมกำกับดูแล..	125
3.2.1 ผู้มีอำนาจในกระบวนการตัดสินใจของ องค์กรควบคุมกำกับดูแล.....	125
3.2.2 แนวทางรูปแบบวิธีของกระบวนการ ตัดสินใจขององค์กรควบคุมกำกับดูแล.....	127
3.2.3 เงื่อนไขสำคัญที่จำเป็นต้องมีในกระบวนการ ตัดสินใจขององค์กรควบคุมกำกับดูแล..	129
4. ความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรควบคุมกำกับดูแลการให้บริการ โทรคมนาคมกับหน่วยงานอื่น ๆ ของรัฐ.....	132
1 ความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรควบคุมกำกับดูแลการให้ บริการ โทรคมนาคมกับกระทรวงคมนาคมหรือหน่วย งานที่ทำหน้าที่คล้ายคลึงกับกระทรวงคมนาคม.....	133
2 ความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรควบคุมกำกับดูแลการให้ บริการ โทรคมนาคมกับศาล.....	134
3 ความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรควบคุมกำกับดูแลการให้ บริการ โทรคมนาคมกับองค์กรควบคุมกำกับดูแล นโยบายด้านต่าง ๆ	139
3.2.2.3 เงื่อนไขและกฎเกณฑ์ของการเข้าสู่ตลาดและการดำรงอยู่ในตลาด (conditions and rules of market entry and exit) ของผู้ให้บริการโทรคมนาคม.....	142
1. เงื่อนไขของการเข้าสู่ตลาดและการดำรงอยู่ในตลาดของ ผู้ให้บริการ โทรคมนาคมขั้นพื้นฐาน	142
1.1 เงื่อนไขของการเข้าสู่ตลาด.....	143

1.2	หลักเกณฑ์การให้ใบอนุญาต.....	144
1.3	ใบอนุญาต.....	146
1.4	การแก้ไขเปลี่ยนแปลงยกเลิกใบอนุญาต.....	149
1.5	สิทธิและหน้าที่ของผู้ให้บริการ โทรคมนาคมขั้นพื้นฐาน..	151
	1. การเชื่อมต่อ.....	151
	2. คุณภาพของบริการ.....	154
	3. การบริหารจัดการสรรเลขหมาย.....	156
2.	เงื่อนไขของการเข้าสู่ตลาดและการดำรงอยู่ในตลาดของผู้ให้บริการ โทรคมนาคมเพิ่มคุณค่า.....	158
3.2.2.4	อัตราค่าบริการ (pricing).....	160
	1. อัตราค่าบริการ โทรคมนาคมขั้นพื้นฐาน.....	160
	1. กฎระเบียบควบคุมอัตราผลตอบแทนการลงทุน (Rate - of - Return Regulation).....	164
	2. กฎระเบียบควบคุมเพดานราคา (Price Cap Regulation).....	165
	2. อัตราค่าบริการ โทรคมนาคมเพิ่มคุณค่า.....	168
3.3	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขัน (Competition Law) เปรียบเทียบ.....	169
3.3.1	แนวความคิดเบื้องต้นของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขัน.....	171
3.3.1.1	โครงสร้างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขัน.....	171
3.3.1.2	เนื้อหาของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขัน.....	173
3.3.1.3	การบังคับใช้กฎหมาย (enforcement).....	175
3.3.2	การนำกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันเข้ามาบังคับใช้ในภาคการให้บริการ โทรคมนาคม.....	177
3.3.2.1	องค์การที่เกี่ยวข้องในการบังคับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันในกิจกรรมการให้บริการ โทรคมนาคม.....	180

3.3.2.2	ลักษณะการใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันในภาคการให้บริการ โทรคมนาคม.....	181
3.3.2.3	กฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันในภาคการให้บริการ โทรคมนาคม.....	182
3.4	กฎหมายการคุ้มครองผู้บริโภค (Consumer Protection Law) เปรียบเทียบ....	188
3.4.1	แนวความคิดเบื้องต้นของกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค.....	188
3.4.2	ทฤษฎีกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค.....	191
3.4.3	การนำกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคเข้ามาบังคับใช้ในภาคการให้บริการ โทรคมนาคม.....	193
บทที่ 4	ตัวแบบระบบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ โทรคมนาคม.....	194
4.1	แนวความคิดเบื้องต้น.....	194
4.2	ตัวแบบกฎหมายการให้บริการ โทรคมนาคม	196
4.2.1	รูปแบบและโครงสร้างของกฎหมายการให้บริการ โทรคมนาคม.....	196
1)	โครงสร้างตลาด	200
1.1)	การให้คำจำกัดความการให้บริการ โทรคมนาคม.....	200
1.2)	การกำหนดรูปแบบลักษณะ โครงสร้างตลาดการให้บริการ โทรคมนาคม.....	200
2)	บทบาทของสถาบันที่เกี่ยวข้อง ในการควบคุมกำกับดูแลการให้บริการ โทรคมนาคม.....	204
2.1)	องค์กรควบคุมกำกับดูแลการให้บริการ โทรคมนาคม.....	205
2.2)	ศาล.....	207
2.3)	องค์กรควบคุมกำกับดูแลนโยบายในด้านอื่น ๆ.....	207
3)	เงื่อนไขและกฎเกณฑ์ของการเข้าสู่ตลาด และการดำรงอยู่ในตลาด ของผู้ให้บริการ โทรคมนาคม.....	208

3.1) เงื่อนไขของการเข้าสู่ตลาดและการดำรงอยู่ใน	
ตลาดของผู้ให้บริการ โทรคมนาคมขั้นพื้นฐาน	209
1. เงื่อนไขการเข้าสู่ตลาด.....	209
1.1. หลักเกณฑ์การให้ใบอนุญาต.....	209
1.2. รายละเอียดของใบอนุญาต.....	210
1.3. การแก้ไขเปลี่ยนแปลงยกเลิกใบอนุญาต.....	210
2. สิทธิหน้าที่ของผู้ให้บริการ โทรคมนาคมขั้นพื้นฐาน.....	211
2.1. การเชื่อมต่อ	211
2.2. คุณภาพของบริการ.....	212
2.3. การบริหารจัดการเลขหมาย.....	212
3.2) เงื่อนไขของการเข้าสู่ตลาดและการดำรงอยู่ในตลาด	
ของผู้ให้บริการ โทรคมนาคมเพิ่มคุณค่า	213
4) อัตราค่าบริการ	214
4.1) อัตราค่าบริการการให้บริการ โทรคมนาคมขั้นพื้นฐาน.....	214
4.3 ตัวแบบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขัน	215
4.4 ตัวแบบกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค	217
บทที่ 5 ระบบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ โทรคมนาคมของประเทศไทยในปัจจุบัน.	218
5.1 ระบบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ โทรคมนาคมของประเทศไทยในปัจจุบัน...	218
5.1.1 กฎหมายและแนวนโยบายของรัฐที่มีความสัมพันธ์กับการ โทรคมนาคม...	218
1. รัฐธรรมนูญ.....	218
2. แนวนโยบายของรัฐ.....	223

5.1.2 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ โทรคมนาคมของประเทศไทย	
โดยตรง.....	224
1. การให้ลำดับบรรทัดฐาน และวัตถุประสงค์ของกฎหมายการให้บริการ	
โทรคมนาคมของประเทศไทย.....	225
2. เนื้อหาสาระของกฎหมายการให้บริการ โทรคมนาคมของประเทศไทย.	227
1. พ.ร.บ. โทรเลขและโทรศัพท์ พ.ศ.2477.....	227
1.1 ขอบเขตการบังคับใช้และอำนาจลัทธิขาด.....	227
1.2 ข้อยกเว้นของการมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวของรัฐ	
ในการให้บริการการโทรคมนาคม	230
1.3 ลักษณะที่สำคัญของเนื้อหาสาระของ พ.ร.บ. โทรเลขและ	
โทรศัพท์ พ.ศ.2477.....	231
2. พ.ร.บ. วิทยุคมนาคม พ.ศ. 2498.....	232
2.1 ขอบเขตการบังคับและอำนาจลัทธิขาด.....	232
2.2 ลักษณะที่สำคัญของเนื้อหาสาระ.....	233
5.1.3 พรบ. จัดตั้งองค์กรของรัฐเพื่อให้บริการ โทรคมนาคม.....	234
1. การพิจารณา พ.ร.บ. จัดตั้งองค์กรควบคู่ไปกับพ.ร.บ.	
โทรเลขและโทรศัพท์ 2477.....	234
2. การพิจารณา พ.ร.บ. จัดตั้งองค์กรควบคู่ไปกับพ.ร.บ.	
วิทยุคมนาคม พ.ศ.2498.....	239
5.2 การมีส่วนร่วมของเอกชนในภาคการให้บริการ โทรคมนาคมของ ไทย.....	240
5.2.1 การมีส่วนร่วมของเอกชนในภาคการให้บริการ โทรคมนาคม	
ของประเทศไทย.....	241
5.2.2 ความพยายามเพื่อให้บรรลุข้อจำกัดทางกฎหมายของการเข้ามามีส่วนร่วม	
ของเอกชนในการให้บริการ โทรคมนาคม.....	243
1. การอาศัยการร่วมลงทุนระหว่างองค์กรของรัฐที่	
ให้บริการการ โทรคมนาคมกับบริษัทเอกชนเพื่อให้บริการ	
การ โทรคมนาคม.....	243

2. การตีความ คำว่า "เพื่อตัวเอง" ตาม ม. 7 ของ	
พ.ร.บ โทรเลขและโทรศัทพ์ พ.ศ.2477.....	246
3. ความพยายามเลี่ยงกฎหมาย (by-pass the law)	
โดยใช้รูปแบบสัญญา BTO (Built,transfer,operate)	247
4. พ.ร.บ. ว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมการงานหรือ	
ดำเนินการในกิจการต่าง ๆ ของรัฐ พ.ศ.2535.....	248
5.3 ความเป็นอุปสรรคของระบบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ โทรคมนาคมต่อการ	
ขยายตัวและพัฒนาการของระบบ โทรคมนาคมไทย.....	248
5.3.1 สภาพปัญหา.....	248
5.3.2 ความเป็นอุปสรรคของกฎหมายต่อการขยายตัว และพัฒนาการของระบบ	
โทรคมนาคม.....	250
5.4 แนวทางและนโยบายการพัฒนาการให้บริการ โทรคมนาคมของประเทศไทยในปัจจุบัน.	253
1) แผนแม่บทการพัฒนากิจการ โทรคมนาคม.....	255
2) ร่างนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศไทยในศตวรรษที่ 21.....	257
บทที่ 6 บทสรุปและข้อเสนอแนะ : แนวทางการควบคุมกำกับดูแลการให้บริการ โทรคมนาคม	
ของประเทศไทย.....	260
6.1 แนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ โทรคมนาคม.....	260
6.2 ระบบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ โทรคมนาคม.....	267
6.3 แนวทางการควบคุมกำกับดูแลการให้บริการ โทรคมนาคมของประเทศไทย.....	276
6.3.1 การตัดสินใจของประเทศไทยประเด็นนโยบายโทรคมนาคมแห่งชาติ...	282
6.3.1.1 นโยบายโทรคมนาคมแห่งชาติ.....	282
6.3.1.1 ทำไมต้องมีการควบคุมกำกับดูแล.....	282
6.3.1.2 ควบคุมกำกับดูแลอะไร.....	283
6.3.1.3 ควบคุมกำกับดูแลอย่างไร.....	283
6.3.1.2 หน่วยงานในการวางนโยบายโทรคมนาคมแห่งชาติ.....	287

6.3.2 การตัดสินใจของประเทศไทยประเด็นการแบ่งแยกบทบาทการควบคุม	
กำกับดูแลออกจากบทบาทการประกอบการ ให้บริการ โทรคมนาคม.....	289
6.3.2.1 องค์การควบคุมกำกับดูแลการ ให้บริการ โทรคมนาคมของ	
ประเทศไทย.....	289
6.3.2.2 เป้าหมายและหน้าที่ขององค์การควบคุมกำกับดูแล.....	290
6.3.3 การตัดสินใจของประเทศไทยประเด็นการบัญญัติกฎหมายการ ให้บริการ	
โทรคมนาคม.....	292
6.3.3.1 กฎหมายการ ให้บริการ โทรคมนาคม.....	292
6.3.3.2 ข้อพิจารณาบางประการเกี่ยวกับผลกระทบของกฎหมาย	
การ ให้บริการ โทรคมนาคม.....	297
6.3.4 การตัดสินใจของประเทศไทยประเด็นการเพิ่มการมีส่วนร่วมของ	
ภาคเอกชน.....	299
6.3.5 การตัดสินใจของประเทศไทยประเด็นการเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง	
องค์กรของรัฐที่ ให้บริการ โทรคมนาคม.....	305
6.4 บทสรุปกรอบแนวคิดในการกำกับดูแลการ ให้บริการ โทรคมนาคมของประเทศไทย....	309
รายการอ้างอิง.....	310
ประวัติผู้เขียน.....	315

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย